

GIZONAREN ZORIGACHA.¹

Arroztuta gaur dago lurrian gizona,
 Narraz billau ezinda bere zoriona,
 Adanek, Jaungoikuak emonik eukana,
 Erraz eta bertatik ak galdu ebana,
 Au ez da esana, egiaz izana,
 ¡Ai ezbalitz ala!
 Ipuñ kontagarri bat besterik ezpada.

Gizonak jayotzatik obira artian,
 Gauza baten damua dakar biotzian,
 Jatorriz argitzia emen lazerian,
 Zoriontasun utsez jayo biarran,
 Agaitik lurrian, dabill au lanian,
 Arrastaka artian,
 Poz oso baten billa bizona guztian.

Amaren sabeletik ozta da agertzen,
 Negar eta garrasiz bertati da asten,
 Zer zorigach dakarren ezautu ezarren,
 Baña aren señaliak laster dauz emoten,
 Baldin bada azten, ta aguratuten,
 Beti uts ikusten,
 Biotzian zulo bat ez dana betetzen.

(1) Composicion premiada en las fiestas euskaras celebradas en Bera en 1880.

¡O biotzaren zulo ezin dana ichi!
 ¡O! atsegiñ ez dana sekula jadichi,
 Galdu zanik geiago ez da, ez ikusi,
 Alperrik orren billa burua asko ausi,
 Naiz jua urruti, ichasoz ibilli,
 Jira munduari,
 Urten zanian legez zulodun etorri.

Gizon baten gach ori giz-arraza danak
 Jatorritik jatorri, daruaz negarrak,
 Sortalde, Egoa, Ipar, nai Sartaldetarrak,
 Gaurko eguneko ta lenagoko zarrak,
 Izan zirianak, izango diranak,
 Bizi garianak,
 Zoriondu bagarik duaz emen danak.

Gizaldiz gizaldira bidazti bat legez,
 Gira-arrazia dua aurrera juanez,
 Orain sei milla urte artu eban bidez,
 Makurtu da guztia doialako oñez,
 Ogia jan nekez, gerretan bildurrez,
 Bakerik iñoz ez,
 Geiso izurriakaz asko illten gachez.

Atsedengarri oia dauka lur sorua,
 Begiakaz bakarrik ikusten zerua,
 Dirudi alan Job bat, zar ta aguratua,
 Irurogei gizaldiz sarnaz estaldua,
 Dana gaisotua, eta zauritua,
 Zikiñ atsitua,
 Satstegian etziñik errukarritua.

Ez dago Jauregi ta ez ta chabolarik,
 Ez uri eder eta ez ta baserririk,
 Nun iñoz entzun ez dan negar kurriskarik,
 Bazter guztietara dago zabaldurik,
 Aiñ barru sarturik, erruak botarik,
 Susterrak arturik,
 Zokorik gordienak daukaz billaturik.

¿Ez alزندuan egin, ene Jaungoikua,
 Gizona zure antz ta bai irudikua?
 Bakarrik berau baño obia Aingerua,
 Reste guztia egin zeuntzan beeragua,
 Eta mendekua, zelan zerukua,
 Alan lurrekua,
 Emonik jarlekutzat mundu bat osua.

Eguzkia emon zeuntsan argi egiteko,
 Illargi ta izarrak gabez poztuteko,
 Aise gozo bigunak atseginduteko,
 Negua ta udia ez gogaituteko,
 Sua berotzeko, ura edateko,
 Ogia jateko,
 Abere ta pistiak bera serbitzeko.

Lotan egoanian gorde Eguzkia,
 Zeru urdiña loraz goigoitik begira,
 Pistia okerra bere bakian guztia,
 Beste ainbeste chori eta egaztia,
 Auntza naiz ardia, bior ta zaldia,
 Beya zein idia,
 Iratzarri ezedin euren nagusia.

Baita bere emon jakon arima argitsua,
 Gomuta, borondate ta adimentua,
 Burura koroia ta eskura zetrua,
 Purruraz egindako Errege mantua,
 Doez apaindua ta bedeinkatua,
 Zan ikustekua,
 Bigarren bazan legez berau Jaungoikua.

Ortu zoragarrian atsegin artian,
 Gozotasun osuan bizi zeitekian,
 Usain eztsuetan atsedean gabian,
 Zoriontasun danak eukazan aldian,
 Nausi zan lurrian, anditasunian,
 Zein eskubidian,
 Nai eban arbolatik noz nai jan eukian.

Jaunak adierazo eutsan ari baña
 Arbola batekua jan ez egiala,
 Onik ak ez ebala gaiztuak ezpada,
 Alan gorde zedilla ill ezedin bada,
 Zergaitik bestela, galduko oso zala,
 Alanbere baña,

Nai ta ez orretara biartzen etzala.

Orra bada gizona zeñ gora jasua,
 Oiñpeian eukalako mundu bat osua,
 Jateko nai zer fruta, gañera eskua,
 Abere guztietan barriz agindua,
 Naiz izan gaiztua, zein otsan mansua,
 Edo zelakua,

Ugazabatzat bera zan ezagutua.

Andia zan benetan bere Jauntasuna,
 Alan arrotu Adan doe askoduna,
 Agaitik egin eban oker aiñ astuna,
 Zeiñen arraza charra gaur bere ezagunda,
 Jaunaren esana, ustzat bota dana,
 Eta fruta charra,

Ona bazan legeche jan bildurrik baga.

¡O! aokada gaizto madarikatua,
 ¡O! Adan gure Aita zorigaldukoa,
 ¿Nun dozu bada oraiñ jantzi urretua?
 ¿Nun dozu arua ta nun dozu zetrua?
 Zakustaz gaisua, oso billostua,
 Eta mutilldua,

Ortu zoragarritik bere arroztua.

Lorategi au gero baso zan biurtu,
 Pistia len otsana kontra amorratu,
 Jaungoikua zeruan barriz aserratu,
 Bertatik Adan eban ak madarikatu,
 Lurra zan dollortu, zer jana ukatu,
 Alperrik nekatu,

Asko ereinagaitik, puzkat nekez artu.

FELIPE ARRESE TA BEITIA.

